

prima instanță: D. Dulghieru
instanța de apel: A. Panov, M. Moraru, A. Nogai

nr. 2ra-2701/15

ÎNCHEIERE

25 noiembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Tamara Chișca-Doneva
Galina Stratulat

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de
Ministerul Justiției al Republicii Moldova

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Ilie Antonciuc
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea
încălțării dreptului la judecare în termen rezonabil și repararea prejudiciului cauzat
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2015 prin care a fost
respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și menținută
hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 21 mai 2014, prin care acțiunea
a fost admisă parțial

constată:

La 08 mai 2013, Ilie Antonciuc a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea încălțării dreptului
la judecare în termen rezonabil și repararea prejudiciului cauzat.

În motivarea acțiunii a invocat că la o dată nespecificată, prin intermediul
ziarului Makler, dânsul a găsit oferta de vânzare a unui apartament cu trei odăi.

Sușține că a telefonat la numărul de telefon indicat și a solicitat o întâlnire
pentru a vedea starea apartamentului, în așa mod, a făcut cunoștință cu o doamnă
care s-a prezentat a fi Larisa Solomenco.

Relatează că la 27 mai 2004, dânsul a achitat suma de 24000 euro
proprietarilor apartamentului și au încheiat tranzacția de vânzare – cumpărare la
biroul notarului Olga Bușuleac.

Menționează că la 06 septembrie 2004, Larisa Solomenco, fosta proprietară
a apartamentului cumpărat, s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată cu
privire la anularea contractului de vânzare - cumpărare a apartamentului nr. 59 din
str. M. Spătaru, 25/2.

Ulterior, la 18 decembrie 2004, el a depus o acțiune reconvențională prin care a solicitat recunoașterea încălcării obligațiilor profesionale ale notarului și repararea prejudiciilor morale de către Larisa Solomenco.

Afirmă că prin hotărârea Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 03 aprilie 2006 a fost admisă acțiunea Larisei Solomenco, anulat contractul de vânzare - cumpărare a apartamentului nr. 59 din str. M. Spătaru, 25/2, aducând părțile la poziția inițială, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2006, a fost respinsă cererea lui de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 28 martie 2007 a fost admisă cererea de recurs depusă de el, anulată decizia Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2006 și hotărârea Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 03 aprilie 2006, cu remiterea cauzei la rejudecare în Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău.

Menționează că prin hotărârea Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 26 mai 2008 a fost anulat contractului de vânzare - cumpărare încheiat între Larisa Solomenco și Victor Cobasiuc, încasată suma de 30000 dolari SUA din contul lui Andrei Efremenco, în mod solidar cu OCT Chișinău, Ministerul Dezvoltării Informaționale, în rest, a fost respinsă acțiunea, iar prin decizia Curtea de Apel Chișinău din 10 februarie 2010 a fost admisă cererea de apel, casată hotărârea primei instanțe, cu remiterea cauzei la o nouă rejudecare în instanța de fond.

Indică că prin hotărârea Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 18 ianuarie 2011 a fost anulat contractul de vânzare – cumpărare, încasată suma de 24000 euro - costul apartamentului, suma de 300000 lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 862,50 lei cu titlu de cheltuieli de judecată, în rest, acțiunea reclamantului a fost respinsă, iar prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2011 a fost admisă cererea de apel a lui Andrei Efremenco și respinsă cererea de apel a lui Ilie Antonciuc.

Relatează reclamantul că prin decizia Curții Supreme de Justiție din 08 noiembrie 2012, recursul declarat de el a fost respins cu menținerea actelor contestate.

Remarcă că durata excesivă a procesului a determinat o stare de incertitudine care a durat mai bine de 8 ani, timp în care nici nu avea bani să cumpere un alt apartament și nici nu avea certitudinea unei soluții pe marginea cauzei.

Menționează că luând în considerație vârsta sa, fiind nevoit să suporte deplasarea din r-nul. Fălești spre mun. Chișinău, stresul rețrăit în decursul acestei perioade mari de timp, consideră că acordarea unei despăgubiri în valoare de 80000 lei ar fi una proporțională și echitabilă.

Își întemeiază acțiunile în baza dispozițiilor Legii nr. 87 din 01 iulie 2011, art. 4 alin. (1), (2), art. 33, 166, 167 CPC.

Solicită admiterea acțiunii, constatarea violării dreptului la examinarea cauzei în termen rezonabil prevăzut de art. 6 al CEDO, repararea prejudiciului moral în mărime de 80000 lei, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 21 mai 2014 a fost admisă parțial acțiunea, constatată violarea dreptului la examinarea cauzei în termen rezonabil, stabilit de art. 6 CEDO, încasat din contul bugetului de stat în beneficiul lui Ilie Antonciuc echivalentul bănesc pentru compensarea prejudiciului moral în mărime de 15000 lei, în rest, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2014 a fost admis apelul declarat de Ministerul Justiției al RM, casată integral hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre prin care a fost respinsă acțiunea ca depusă peste termenul stabilit.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 01 aprilie 2015 a fost admis recursul declarat de avocatul Valerian Bordeianu în interesele lui Ilie Antonciuc, casată decizia instanței de apel, cu remiterea cauzei la o nouă rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2015 a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției al RM și menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 21 mai 2014, prin care acțiunea a fost admisă parțial.

La 12 august 2015, Ministerul Justiției al RM a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei recurate, cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii sau modificarea deciziei recurate în sensul diminuării sumelor acordate.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Susține că instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, eronat a interpretat dreptul material cu privire la repararea prejudiciului prin prisma Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011.

Consideră că instanța de apel a interpretat eronat poziția Ministerului Justiției al RM, deoarece reprezentantul acestuia, pe parcursul examinării cauzei, a elucidat în mod expres și clar că potrivit prevederilor art. 2 alin. (2) al Legii nr. 87 repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului.

Menționează că rezonabilitatea duratei procedurilor în privința unei cauze, urmează a fi evaluată conform criteriilor stabilite în jurisprudența CEDO, precum ar fi complexitatea cauzei, comportamentul părților, care include aprecierea comportamentului reclamantului și a autorităților, și miza (interesul) pentru reclamant.

Făcând o apreciere, prin cumul a criteriilor în dependență de care se apreciază rezonabilitatea termenului de examinare a cauzei, conchide recurentul că perioada de referință în speța principală nu depășește limita rezonabilității. Mai mult ca atât, instanțele judecătorești au acționat cu bună-credință cu o suficientă diligentă, au întreprins toate măsurile necesare în vederea examinării și soluționării rapide, obiective și sub toate aspectele a cauzei.

Afirmă că pretențiile intimatului au fost injust admise parțial, deoarece părțile în proces au uzat de toate drepturile lor procedurale. Or, o atare atitudine în exercitarea drepturilor de către părți nu duce decât la tergiversarea procesului.

Remarcă că drept confirmare a faptului că intimatului Ilie Antonciuc îi poate fi imputată tergiversarea examinării cauzei servesc și numeroasele cazuri de neprezentare în ședința de judecată ori depunerea unor cereri de amânare.

Consideră că instanța de apel eronat a apreciat cuantumul prejudiciului moral la 15000 lei.

Afirmă că în speță nu există careva circumstanțe ce ar dovedi tergiversarea examinării cauzei de către instanța de judecată.

La 03 noiembrie 2015, Ilie Antonciuc, reprezentat de avocatul Valerian Bordeianu a depus referință la cererea de recurs, solicitând respingerea recursului cu menținerea deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2015.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 25 iunie 2015, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 230, Vol. I), careva date despre recepționarea acesteia de către recurent, la materialele dosarului, lipsesc.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Galina Stratulat